

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА КИТАЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КУРСОВА РОБОТА

з китайської філології

на тему:

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ВИРАЗІВ В

КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Борисенко Катерини Олександрівни

Студентки II курсу, групи кит08-21

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.065 Східні мови та літератури

(переклад включно), перша – китайська

Науковий керівник: викл. Самаркіна А.О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____ ЄКТС _____

Члени комісії

(підпис)(прізвище та ініціали)

(підпис)(прізвище та ініціали)

(підпис)(прізвище та ініціали)

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	6
1.1. Поняття фразеології у мовознавстві.....	6
1.2. Класифікація фразеологічних виразів у китайській мові.....	11
Висновки до розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ.....	17
2.1. Структурні особливості побудови фразеологічних одиниць.....	16
2.2. Структурні особливості фразеологізмів у реченні.....	24
Висновки до розділу 2.....	27
ВИСНОВКИ.....	29
论文摘要	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ВСТУП

Мова є важливою складовою національної ідентичності, її розвиток залежить від соціального прогресу. У зв'язку з цим проводяться дослідження та відкриваються нові закони та правила використання мови. Вчені приділяють багато уваги різним аспектам мови. Для досягнення майстерності в оволодінні мовою та розширенні словникового запасу необхідно вивчати лексику як науку. Це може допомогти зрозуміти структуру та принципи використання не лише рідної, але й іноземної мови. Фразеологізми є значущою частиною лексики будь-якої мови. Вони несуть в собі культуру, фольклор традиційні звичаї та історію країни.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що фразеологізми є найменш дослідженими одиницями в мові. Носії мови часто використовують їх у повсякденному житті, тому важливо зрозуміти їхнє значення та структуру побудови для того, щоб відрізнити їх від інших лексичних одиниць. Зрозуміло, що фразеологізми мають подвійне значення, оскільки значення окремого слова в усталеному виразі утворює певний, абсолютно новий образ. Дослідження структури фразеологічних одиниць може допомогти не тільки у вивченні особливостей побудови фразеологізмів, а й у пізнанні логіки та ходу думок китайського народу, що допоможе краще зрозуміти структуру мови. Оскільки фразеологізми в сучасному китайському та українському мовленні мають своєрідні відмінності, проблема їх розуміння стає все більш важливою. Тому, вивчення даних одиниць потрібно розглядати не тільки з точки зору семантики, а й структури.

Метою дослідження є розгляд структурних особливостей фразеологічних виразів у сучасній китайській мові.

Досягнення мети передбачає вирішення даних завдань:

- з'ясувати теоретичні засади дослідження фразеології в китайській мові;
- визначити основні типи китайських фразеологізмів та схарактеризувати специфіку їх вживання;

– виявити особливості побудови фразеологічних одиниць та проаналізувати їх відмінності.

Об’єкт дослідження – основні типи фразеологічних одиниць китайської мови.

Предмет дослідження – структурні особливості побудови фразеологізмів в сучасній китайській мові.

Фактичний матеріал роботи становить 32 фразеологічні одиниці, взяті із найбільш відомого словника “Енциклопедичний словник чен’юй китайської мови” (《汉语成语辞海》). Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору таких **методів і прийомів дослідження**, як загальнонаукові методи (дедукційний, індукційний, описовий, структурний).

Наукова новизна полягає у тому, що в роботі вперше представлено новий підхід для встановлення структурних особливостей побудови фразеологізмів в сучасній китайській мові. Вперше зроблено комплексний аналіз структурних особливостей побудови китайських фразеологізмів, та узагальнено способи та моделі творення китайських фразеологічних одиниць.

Практичне значення цього дослідження полягає в подальшому використанні цієї інформації для вивчення та викладання фразеології та літератури китайської мови, укладання методичних матеріалів до навчальних дисциплін: “Китайська мова”, “Стилістика китайської мови”, “Лексикологія китайської мови”, дослідження різних аспектів фразеології. Також це може бути корисним джерелом для студентів та інших людей, які цікавляться поглибленим вивченням китайської мови.

Структура. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку

використаної літератури. Загальний обсяг роботи – 30 сторінок,
використаних джерел – 30.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Поняття фразеології у мовознавстві

Мовознавство — це гуманітарна наука, яка досліджує складності мов світу у всіх аспектах лінгвістики. Кожна мова має власну унікальну будову, свої правила та історію розвитку. Тому практичні потреби зумовили появу цієї науки.

Фразеологія — це галузь мовознавства, що вивчає вирази, які мають стійкий склад та значення. Фразеологія як самостійний розділ мовознавства з'явилася відносно нещодавно. Близько декількох десятиліть тому було сформовано основні принципи фразеології, які дозволили виділити її як окрему галузь мовознавства, відокремивши її від лексикології, стилістики та синтаксису. Зв'язують виникнення цієї галузі з творчістю відомих мовознавців, таких як О. Шахматов, Ф. Буслаєв, О. Потебня та їх не менш відомим попередником, швейцарським лінгвістом Шарлем Баллі, який видав книги “Французька лінгвістика” (1909) та “Нарис стилістики” (1905). Також лексикографічна практика відіграє важливу роль у вивченні фразеологізмів та інших стійких словосполучень. З давніх часів дослідники були зацікавлені у фразеологізмах. Термін фразеологія використовується в декількох значеннях: 1) галузь, що досліджує фразеологічну систему мови; 2) унікальні засоби мовлення, що вживаються різними соціальними групами, використовуються в діалектах тощо; 3) сукупність фразеологізмів, що існують в певній мові (Соболевська, 2018, ст.5). Лексикографи, які вивчали мовні скарби різних народів світу, мали на меті збирати та зберігати приказки, прислів'я, різноманітні вирази для майбутніх поколінь. Також вони чітко визначали та пояснювали їх значення, вказували джерело походження тощо (Барабан, Зимомря, 1999, ст.7).

Англійські мовознавці здебільшого не приділяли багато уваги систематизації фразеологізмів. Для них основною задачею було створення

словників ідіом(Куковська, 2019, ст. 2). Мовознавець Михайло Кочерган визначив фразеологію як рівень мови, який перетинає лексичний та синтаксичний рівні, тобто є проміжним. Це означає, що фразеологічні одиниці виникають на перетині цих рівнів та виконують функції на іншому рівні, оскільки проміжні рівні не мають власних одиниць. Статус фразем у системі рівнів мови завжди викликав у мовознавців багато питань. Науковці по-різному визначають точку перетину фразеологічних одиниць та інших рівнів мови. Деякі вчені вважають, що фразеологізми мають відноситись до «особливого» рівня мови, а інші визначають їх як “додатковий рівень”. Часто фразеологізми вносять до лексичного рівня, та називають його “лексико-фразеологічним рівнем”(Алефіренко, 1987, ст. 133). Через те, що є широке та вузьке розуміння фразеології, існує ще одна проблема, пов’язана з виділенням ядра та периферії у фразеологічній системі. Зазвичай вважають, що ядро фразеологічного рівня становлять найбільш розповсюджені та вживані фразеологічні одиниці — ідіоми, крилаті вислови, фразеологічні сполучення тощо. Периферією фразеологічної системи є фразеосхеми, апозитиви і тому подібне.

У 1940-х роках В. Виноградов розробив власну концепцію, спираючись на ідею Шарля Баллі. Відповідно до цієї концепції, стійкість фразеологічної одиниці є наслідком її семантичної цілісності; у фразеологізмах значення цілої фрази не відповідають значенню окремих слів. Основні етапи вивчення фразеології поділяють на три періоди: 1) науковці намагались зрозуміти місце фразеології у мовознавстві (20-і – 40 рр. XX ст.); 2) розробка концепцій Виноградова, визначення обсягу фразеології (50 – 60 рр.); 3) дослідження фразеології за допомогою історичних, етнографічних, лінгвістичних, типологічних паралелей (70 – 80-і рр.). Мовознавці більше почали досліджувати вжиток фразеологічних одиниць у побуті та повсякденному житті(Ужченко, 2007, ст. 8-9).

Фразеологізми — мовна спадщина кожної країни світу, адже у них проявляється творчість, культура та мудрість народу тієї чи іншої країни. У народній фразеології ми можемо спостерігати оцінку різних аспектів життя людини: робота, наука, кохання, проведення вільного часу тощо. Вважається, що 95% фразеологізмів пов'язані з людиною та її ставленням до навколишнього середовища. Через це на сучасному етапі вивчення фразеології постало питання дослідження антропоцентричного аспекту. Фразеологізми позначають “людину в мові” та мовну картину світу. Вивчаючи фразеологію тої чи іншої мови ми можемо зрозуміти особливості менталітету носіїв мови та культури.

Сучасна фразеологія — відкритий гештальт у світі мовознавства. Кількість одиниць ще й досі не визначена, тому що немає остаточної відповіді на питання “Що ж таке фразеологічна одиниця?”. В українській та зарубіжній науковій літературі нараховується більше ніж 10 класифікацій фразеологічних одиниць, хоча параметри цих стійких зворотів досі не визначені. Науковці до сих пір дають нові визначення цьому мовному явищу. У фразеологічному та лексичному значення фразеологізмів можна виділити три аспекти: денотативний, конотативний та сигніфікативний. Денотативний аспект описує співвідношення фразеологізму з об'єктами та явищами довкілля, їх характеристиками та властивостями. Конотативний аспект може надавати властивості об'єктам та явищам, яких вони не мають у реальному житті. Сигніфікативний аспект описує зміст узагальненого поняття, що виражений фразеологізмом, тобто інформацію, яку він несе про позначуваний предмет дійсності. Говорячи про зв'язок денотативного, сигніфікативного і конотативного аспектів фразеологічного значення, М.Ф. Алефіренко(1987) зауважує, що “експресивно-модальні й оцінювально-емоційні елементи не доповнюють предметно-логічну інформацію фразеологічного значення, а утворюють разом з ним діалектичну єдність, оскільки сам процес пізнання виражених фразеологічною семантикою реалій носить емоційно-інтелектуальний характер”(ст.19-20). Не можна

заперечувати того, що правильне розуміння фразеологізмів є ключовим для успішного створення словника взагалі, а також для побудови словникової статті. Це питання досить довго обговорювалося науковцями, і вже раніше Щерба Л.В. звернув на нього увагу, коли говорив про труднощі тлумачень лексичних значень. Фразеологізми майже чітко вписуються в систему частин мови, але вони мають свою специфіку в порівнянні зі звичайними словами. Жуков В.П. вважає, що при вивченні фразеологічних одиниць потрібно враховувати граматичні та семантичні особливості, а саме: спосіб вираження домінуючого компонента, який виражає категоріальне значення; синтаксичну функцію в реченні; семантичні особливості, такі як семантичний склад і здатність передавати оцінне значення; сполучувальні можливості тощо (Прадід, 1997).

Фразеологічні вирази мають певні характеристики, які роблять їх самостійними мовними одиницями, відрізняючи їх від інших лінгвістичних одиниць, який як окремі слова, словосполучення та речення. Тим не менше, вони мають спільні ознаки зі словами, оскільки обидва складаються з частин, які конструюються в мовленні та використовуються з готовим значенням. Багато фразеологічних висловів мають лексичне значення та можуть виконувати синтаксичні функції певних частин мови (Білодід, 1969, ст. 311).

Існує багато класифікацій фразеологізмів, але найвідомішою вважається класифікація за ступенем злютованості. Розробив її Ш. Баллі, а доповнив цю класифікацію В.В. Виноградов. За цією класифікацією мовознавці вирізняють три типи фразеологічних одиниць: фразеологічні сполучення, фразеологічні єдності та фразеологічні зрощення. Фразеологічні сполучення – це звороти, в яких самостійне значення кожного слова є чітким, але один із компонентів має зв'язне значення. Характерними особливостями фразеологічних сполучень є:

- можлива синонімічна заміна стрижневого слова (a pitched battle – “запекла сутичка”, а fierce battle – “люта сутичка”);
- допустима перестановка компонентів (a Sisyfe an labor – «Сізіфова праця»),

a labor of Sisyphus – “праця Сізіфа”);
 – допустима варіантність одного з компонентів (a bosom friend – “ширий друг,
 a bosom buddy” – “нерозлучний приятель”);
 – можливе включення визначень (he frowned his thick eye brows – «він насупив
 густі брови»)
 – обов’язкове вільне вживання одного з компонентів і пов’язане вживання
 іншого (a bosom friend – “ширий друг”: нерозлучним не може бути ворог або
 хто-небудь інший).

На відміну від фразеологічних зрощень та фразеологічних єдностей, що мають цілісне значення, фразеологічні сполучення можуть розкладатися на окремі смислові компоненти. Це робить їх подібними до вільних словосполучень.

Фразеологічні єдності — семантично неподільні фразеологічні одиниці, цілісне значення яких умотивоване значенням їх компонентів. Фразеологічна єдність отримує своє значення через переносне значення, яке стає узагальненим для певного словосполучення. Це відбувається завдяки метафоричному переосмисленню словосполучення в образному контексті. Наприклад, : to spill the beans – «видати секрет»; to burn bridges – «спалювати мости»; to have other fish to fry – “мати важливіші справи”. Фразеологічні єдності мають яскраву образність, тому через її використання можливе співпадіння з іншими фразами, які існують паралельно. Єдності та фразеологічні зрощення подібні за своєю образністю та метафоричністю, але вони відрізняються тим, що в єдностях образність має свідоме та зрозуміле значення в сучасній мові, тоді як у зрощеннях образність може бути менш очевидною та потребувати пояснення. Тому В. Виноградов вважає, що ця ознака є ознакою суто фразеологічних єдностей.

Фразеологічні зрощення — семантично неподільні фразеологічні одиниці, значення яких не впливає зі значень їх компонентів. Вони є семантично нерозкладними одиницями, в яких у більшості випадках неможлива перестановка компонентів. Наприклад, “to rain cats and dogs” – «лити як із

відра» (про дощ). Також до їх складу можуть входити архаїзми. Також можна зустріти іншу назву фразеологічних зрощень — ідіоми. Це фразеологізми, які повністю втратили свою внутрішню форму. Яскравим прикладом може слугувати фразеологічне зрощення *tit to tat*. Воно має значення «око за око», але пояснити як склалось це зрощення неможливо через невідому етимологію. Перекладачі під час перекладу текстів, де містяться фразеологічні зрощення, часто зтикаються з проблемою їх правильного перекладу, оскільки перекласти ідіоми дослівно неможливо, можна лише підібрати відповідник, або перекласти їх одним словом.

Мовознавці, які застосовують широке тлумачення фразеології, розрізняють четвертий вид фразеологізмів — фразеологічні вирази. Це звороти з буквального значенням компонентів. Наприклад, прислів'я, приказки, крилаті вислови письменників, політичних діячів тощо: *easier said than done* – “легше сказати, ніж зробити”; “Борітеся — поборете” (Т. Шевченко). Їх головна характеристика полягає в тому, що ці вирази використовуються як готові мовні одиниці з фіксованим лексичним складом та конкретною семантикою (Кочерган, 2005, ст. 244-247; Власенко Л. В., Тригуб І. П., 2019).

Можна зробити висновок, що фразеологія не є новою галуззю в мовознавстві, але все ще існує значна кількість питань, які привертають увагу мовознавців

1.2. Класифікація та використання фразеологічних виразів у китайській мові

Фразеологія — це та частина лексики будь-якої мови, де відображаються особливості культури та повсякденного життя людей, які говорять цією мовою. У фразеологізмах китайської мови зібрано багатий досвід цього народу, накопичений протягом кількох тисяч років, тому вони відображають справжню культуру Китаю. Фразеологія завжди викликала значний інтерес серед людей в Китаї. Це переважно пов'язано із жвавим бажанням використовувати мову у лаконічній, образній формі, щоб відобразити найрізноманітніші аспекти навколишнього світу, такі як

різноманітні події, взаємини між людьми, рутину, переваги та недоліки людського характеру.

До 1949 року в стародавньому Китаї не здійснювалися спеціальні дослідження з фразеології, але в наукових журналах періодично з'являлися статті про певні проблеми цього аспекту науки. Також видавалися фразеологічні словники та збірники народних приказок. У 1950-х роках китайське мовознавство почало активно розвиватись. Однак в більшості монографій та публікацій, які з'явилися наприкінці 1970-х, а особливо 1980-х роках, переважали описові матеріали і багато ілюстративного матеріалу, аналітичним тип дослідження використовувався нечасто, до того ж він був недостатньо розвинутим. Таким чином можна сказати, що дослідження фразеологічних одиниць китайської мови на сьогодні є однією з найбільш актуальних проблем українського китаєзнавства, і не тільки. Головною метою таких досліджень є створення бази для розробки більш повних та точних китайсько-українських словників, які допоможуть краще вивчати та використовувати китайську мову як повноцінний засіб комунікації. Серед китайський лінгвістів починає формуватись система класифікації фразеологічних одиниць китайської мови, оскільки ще півстоліття тому ця галузь не існувала як окрема наука. Систематизація китайських фразеологізмів може бути здійснена за різними критеріями. Один із можливих критеріїв – це тематична класифікація, за якою фразеологізми групуються за тематикою (Федічев, 2006, ст. 84-85). Наприклад:

- фразеологізми пов'язані з природою і тваринами;
- людськими стосунками та емоціями;
- ремеслами та професіями;
- здоров'ям і медициною;
- їжею та кулінарією;
- історією та культурою Китаю.

Такі класифікації дозволяють легше зорієнтуватись в багатстві китайських фразеологізмів та використовувати їх у мовленні відповідно до ситуації.

Іншим можливим критерієм систематизації є походження фразеологізмів, за яким фразеологізми групуються за джерелом виникнення фразеологізму. Наприклад, походять з класичної китайської мови, діалектів різних регіонів Китаю тощо. Деякі фразеологічні одиниці є більш офіційними та вживаються у високому стилі мовлення, тоді як інші є більш неофіційними та вживаються у розмовному мовленні. Серед відомих вчених-лінгвістів, які зробили значний внесок у розвиток науки про фразеологію китайської мови, особливо варто згадати Ма Гофаня(马国凡), Ні Баоюаня (倪宝元), Вень Дуаньчжєна (温端政), Чжан Чжигуна (张志公) та інші(Сєкіна, 2019, ст. 97).

Ма Гофань розподіляє китайські фразеологізми на п'ять основних видів:

- 1) 成语 chéngyǔ чєн'юй — це сталі словосполучення, що утворилися після тривалого вживання, вони ніби загартувались в мові. Вони є частиною стереотипних фраз або коротких речень у лексиці мови. Китайські чєн'юй мають фіксовану структуру, вживаються як одне ціле в реченні. Вони зазвичай складаються із 4-х ієрогліфів. Наприклад, «瓜分豆剖 guāfēndòupōu» – «розділити»; «розчленувати» (досл.: «розрізати кавун, розкрити бобовий стручок»); 装聋作哑 zhuānglóngzuòyǎ – «набрати в рота води» (дослівно: «прикидатися глухим і німим»)(Корольова, Стоянова, 2019, ст. 1). Також існують чєн'юй з 3-х або більше 4-х ієрогліфів, а деякі навіть поділені на дві частини та розділені комами;
- 2) 谚语 yànyǔ янь'юй — усталені речення, що вживаються в усному мовленні, які є простими, народними виразами, відносно стереотипні художні речення, так звані народні “мудрості”, створені колективно. 谚语 є узагальненням багатой мудрості та універсальних порад. Правильне використання цього виду фразеологізмів може зробити мову жвавою та цікавою. Більшість з них широко поширені в народній розмовній мові, виражають суспільний життєвий досвід народу. Їх зміст охоплює всі сторони буденного життя народу. Наприклад, 一天打鱼, 三天晒网 (робити щось з

великими перервами); 不入虎穴，焉得虎子 (для досягнення мети потрібно взятися за ризик);

- 3) 俗语 sùyǔ суюй — приказки, вони є розмовними та доволі популярними у щоденному вжитку. Широко розповсюджене стереотипне речення, яке є лаконічними та наочними, більшість з ним створенні звичайними робітниками. Вони відображають життєвий досвід та бажання людей. Їх можна чути в різних контекстах, від повсякденного спілкування до літературних творів та політичних промов. Одним із найвідоміших приказок є “不作不死”, що означає “якщо нічого не робити, то помреш”. Ця приказка вказує на важливість діяльності та саморозвитку. 俗语 містять в собі дух китайської культури та історії і допомагають зберегти та передати цінні знання майбутнім поколінням;
- 4) 歇后语 xiēhòuyǔ сехоуой — це особлива форма мови, створена китайцями у повсякденному житті. Зазвичай складається з двох частин. Перша – це образна метафора, як загадка, а друга — це пояснення, як відповідь на першу частину-загадку, яка зазвичай містить гумористичний елемент або іронію. Часто друга частина має двояке значення, одне з яких може бути відчутним, а інше — прихованим. 歇后语 часто використовується для підсилення емоційного впливу на співрозмовника. Наприклад: 打草惊蛇— 必须按兵不动. Переклад: “Бити траву, щоб налякати змію” — “Треба стояти спокійно, як військо”. Значення: іноді вживання заходів може погіршити ситуацію, тому краще залишатися нерухомим і спостерігати, перш ніж робити крок; 狗拿耗子—要看主人手中的棍子 – “Собака ловить щура” — “Це залежить від палиці в руці господаря”. Значення: це означає, що іноді успіх або невдача залежать від факторів, які ми не можемо контролювати;
- 5) 惯用语 guànyòngyǔ гуаньюн’юй — усталені вирази, які використовуються для передачі певного значення часто вживаними інтерпретаціями слів, які можуть не мати прямого зв’язку зі значенням цілого виразу. Наприклад, 一马

当先, буквально означає “один кінь перед всіма”, його вживають, щоб описати людину, яка займає провідну позицію в групі або команді; 口是心非 – “уста кажуть одне, серце думає інше”. Цей фразеологізм використовується для опису ситуації, коли слова людини не відображають її справжніх думок і почуттів.

Найбільш розповсюдженим видом фразеологізмів у китайській мові є чен'юй. Хоча чен'юй походить із китайської мови, вони також використовуються в різних країнах, які мають культурні зв'язки з Китаєм, таких як Японія, Південна Корея, В'єтнам тощо.

Висновки до розділу 1

Фразеологія — наука, що вивчає сталі вирази, їх лексичне значення, вживання та походження фразеологізмів. Дослідження цієї галузі мовознавства і досі викликає багато питань у лінгвістів, оскільки вона зв'явилася відносно нещодавно. Фразеологізми — важлива мовна спадщина кожної мови, за допомогою них ми можемо пізнати культуру, звички, спосіб життя та менталітет тої чи іншої нації. Феномен ідіом привернув увагу лінгвістів і психолінгвістів 1950-х років, коли синтаксисти вперше помітили, що ідіоми відрізняються від літературної мови, що їхні структура суперечить правилам рекурсивної граматики. Через це спостереження, визначення ідіом головним чином зосереджене на описі зв'язку між цілісністю ідіоми та її композиційні елементами. Знання і вміння правильно, доречно використовувати в мові фразеологізми завжди цінилося в Китаї і вважається показником освіченості й начитаності.

В китайській мові існує багато типів фразеологізмів, але відомий китайський мовознавець, Ма Гофань, розробив класифікацію, за якою виділяє п'ять основних видів: 成语 chéngyǔ, 谚语 yànyǔ, 俗语 sùyǔ, 歇后语 xiēhòuyǔ та 惯用语 guànyòngyǔ. Кожен з цих видів несе в собі різне

використання. Одні – використовуються здебільшого в більш офіційній мові, в інші – в повсякденному житті. Розуміння джерела походження ідіом може допомогти зрозуміти його значення, оскільки значення ідіом, зокрема чен'юй, у більшості випадків не є простою сумою значень їх складових.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1. Структурні особливості побудови фразеологічних одиниць.

Зрозуміло, що чен'юй є важливою частиною спілкування на високому рівні вільного володіння мови, але все ще залишається питання, яку структуру побудови мають ці фразеологічні одиниці. Прислів'я — чудовий навчальний матеріал для мовного світогляду, оскільки, будучи специфічними для культури, вони відображають світогляд даного суспільства, розкривають мораль, стереотипи, аксіологію і тому подібне. Тема їх обширна, хвилює повсякденне життя, соціальні норми, досвід, знання про навколишнє середовище, емоції. Прислів'я мають переважно соціальну функцію; вони діють як поради, застереження, описи, моральні накази і заборони, наведіть приклади до пояснити заплутані етичні правила – іншими словами, можна спиратися на досвід здобутий поколіннями, виражений у прислів'ях (Stoch, 2016, ст.6).

Візьмемо за приклад найбільш поширений вид китайських фразеологізмів — чен'юй. Одиниці цього виду можуть містити в собі від трьох до дванадцяти морфем, але зазвичай чен'юй складаються із чотирьох ієрогліфів. Згідно дослідження, яке проводив Чень Менін, з 17934 чен'юй, які містяться у “Великому китайському словнику” (《中国成语大辞典》), більше ніж 90% мають структуру з чотирьох ієрогліфів (沈孟璿, 1999, ст. 297). У багатьох виникає питання, чому більшість з них складається саме з чотирьох морфем? Пояснюючи це, варто згадати про закони ритму китайської мови, де синтагма, яка складається з чотирьох складів, займає важливу роль під час розподілу китайської промови на ритмічні частини. Така компактна структура побудови робить ці вислови лаконічними та схожими з ритмом класичної китайської поезії.

Оскільки основними типами синтаксичних зв'язків є узгодження та керування, то структурні особливості поділяють на дві великі групи: чен'юй з типом зв'язку “керування” та з типом зв'язку “узгодження”.

В чен'юй з типом зв'язку “керування” можна виділити 4 види синтаксичних відношень між компонентами у фразеологізмі:

1. Суб'єктно-предикативний.

У китайській мові суб'єктно-предикативний тип відношень є одним із найбільш поширених. Не зважаючи на те, що чен'юї можуть бути побудовані по суб'єктно-предикативному виду зв'язку, часто вони являються номінативними одиницями. Такий тип складається із двох компонентів – суб'єкта та предиката. Суб'єкт може бути одним словом або ж цілою фразою, а предикат — це те, що описує дію або стан. Наприклад:

- 一箭雙雕 yī jiàn shuāng diāo. Дослівно цей фразеологізм означає “одна стріла – дві цілі”. Цей чен'юй описує ситуацію, коли одна дія або рішення може мати два позитивних рішення.

Існує декілька видів побудови суб'єктно-предикативних фразеологічних одиниць:

а) Простий підмет + простий присудок. Наприклад:

- 叶公好龙 yègōnghàolóng. Дослівно “Єгун любить драконів”. В переносному значенні: пусті балачки, любити лише на словах;
- 祸从天降 huò cóng tiān jiàng – нещастя ніби з неба звалилось, неочікувана біда;
- 洛阳纸贵 luòyángzhǐguì – швидко купувати(про літературу), українською мовою можна інтерпритувати як “розбирають як гарячі пиріжки”.

б) Складений підмет + простий присудок. Зазвичай підмет в такому фразеологізмі є словосполученням, яке може бути побудованим за атрибутивним типом зв'язку. Наприклад:

- 饥肠辘辘 jīcháng lùlù – дослівно: “голодний шлунок бурчить”, тобто його значення “бути дуже голодним”.

2. Предикативно-об'єктні.

Даний тип використовується для того, щоб позначити вираження дії, яку виконує суб'єкт над об'єктом. Ця структура включає в собі три складові: суб'єкт, предикат та об'єкт. Проте, особливістю цієї структури є те, що суб'єкт або об'єкт може бути відсутнім. Є чотири підвиди предикатно-об'єктних чен'юй:

а) Простий підмет + простий додаток.

- 扫除天下 sāochú tiānxià – дослівно: очистити Піднебесну, тобто навести лад в країні.

б) Простий підмет + складний додаток.

- 饱经风霜 bǎojīngfēngshuāng – стикнутись з труднощами. У цьому фразеологізмі додаток виражений атрибутивним словосполученням.

Зв'язок між іменною та дієслівною частинами таких фразеологізмів може виражатись за допомогою порядку слів або службових морфем, тому часто вони теж можуть входити у склад даних фразеологічних одиниць. Наприклад:

- 成人之美 chéng rén zhī měi – зробити добру справу. Тут додаток виражений атрибутивним словосполученням із службовим елементом 之.

в) Складний присудок + простий додаток.

- 挖空心思 wākōngxīnsī – залишатися байдужим до чужого нещастя. У цьому чен'юй присудок ускладнений обставиною.

г) Складний присудок + складний додаток.

- 平分秋色 píngfēnqiū sè (присудок ускладнено обставиною, додаток виражено атрибутивним словосполученням) – отримати однакову частину.

3. Атрибутивні.

Атрибутивні фразеологізми можна розділити на два види: 状中式 та 定中式. До першого виду належать фразеологізми, які складаються із дієслівного словосполучення та основи, яка пояснює другу частину. Друга частина є основою та називає дію, а перша пояснює її. Даний вид чен'юй ділиться на два підвиди:

а) Проста обставина + простий присудок.

- 斤斤计较 jīnjīnjìjiào – торгуватись за кожен копійку. Дослівно: сперечатись за кожен цзінь.

б) Складна обставина + складний присудок.

- 白手起家 báishǒuqǐjiā – створювати щось з нуля. Дослівно: голими руками відкрити справу. Тут обставина виражена атрибутивним словосполученням, а присудок виражений дієслівно-об'єктним.

Фразеологічні одиниці другого типу(定中式) складаються із першої частини, яка пояснює ознаки предмету та другої, яка позначає предмет. Таким чином, чен'юй такого виду є іменниковими словосполученнями. Другий різновид також поділяється на два підвиди:

а) Просте означення + просто іменникова частина. Наприклад:

- 锦绣前程 jǐnxiù qiánchéng – світле майбутнє;
- 谦谦君子 qiānqiānjūnzǐ – скромна людина, вихований джентельмен.

б) Складне означення + складна іменна частина. Наприклад:

- 百年大计 bǎiniándàjì – плани на далеке майбутнє. Дослівно: великий план на сто років. Означення виражено кількісно-іменниковим словосполученням, а іменникова частина виражена атрибутивним словосполученням;
- 掌上明珠 zhǎngshàngmíngzhū – так говорять про дитину, яку дуже кохають. Дослівно: чиста перлина на долоні. Означення виражене словосполученням “іменник + локатив”, а іменна частина виражена атрибутивним словосполученням.

Також варто звернути увагу на те, що в цьому структурному виді фразеологізмів часто вживається службове слово 之, яке зазвичай оформлює означення. Наприклад:

- 不速之客 bùsùzhīkè – непрошений гість.

4. Предикатно-комплементні.

Завдяки синтаксичному зв'язку у фразі, відомій китайською мовою як 补充关系, китайські лінгвісти розуміють зв'язок між двома компонентами

синтаксичної структури, першим з яких є предикат (дієслівний або якісний), а другим є комплементом (додатковий член)(黄伯荣, 廖序东编, 2007, ст. 47).

Комплемент — це член у китайському реченні, який стоїть після присудка та доповнює його значення, додаючи додаткові ознаки. Якщо подібний додатковий елемент у словотворі, ставлячись за своєю лексико-граматичною характеристикою або до прикметника, або до дієслова, вказує на результат дії, позначеної препозитивною морфемою, то в рамках речення чи словосполучення його функції набагато ширше і не зводяться лише до вказівки на результат дії функція ширша і не обмежуючись тим, що вказує на результат дії. Ось чому ми вважаємо, що цей синтаксичний зв'язок між елементами фразеологізмів можна визначити як предикатну комплементарність. Повна функціональна різноманітність комплементу представлена у чен'юях. Комплемент може бути вираженим дієсловом, прикметником, прислівником ступеню і тому подібне. Наприклад:

- 退避三舍 tuìbìsānshè – йти на поступки. Комплемент виражений кількісно-іменниковим словосполученням;
- 荒谬绝伦 huāngmiùjuélún – абсурдний. Комплемент виражений прикметником.

5. Чен'юї із сурядним типом зв'язку.

Твірний зв'язок у чотириморфемній фразеологічній одиниці може бути між двома симетричними частинами, у даному випадку йдеться про чен'юї паралельної будови, або між усіма чотирма морфемами у складі фразеологічної одиниці. Слід зазначити, що ні в першому, ні в другому випадку сполучники не використовуються. Паралелізм завжди був одним із улюблених літературних прийомів китайців. За допомогою паралелізму досягається високий ефект мовної експресії та відображає прагнення до симетрії. Це можна назвати національно-культурними особливостями китайської психології. Тому, він дуже активний у процесі створення чен'юї. Природно використовувати технологію паралельної структури більш вільно.

Проаналізувавши фразеологічні одиниці, які увійшли в “Енциклопедичний словник чен’юй китайської мови” (《汉语成语辞海》), Лю Чженьцян і Цзінь Мейпін виявили, що 40% з них мають паралельну структуру(刘振前, 邢梅萍, 2000, ст. 79). Також компоненти чен’юїв можуть бути симетричними. Наприклад:

1. Суб’єктно предикативні відношення між компонентами.
 - 风吹雨打 fēngchuīyǔdǎ – неприємності. У цьому прикладі ми спостерігаємо зв’язок між двома симетричними частинами фразеологізму. Крім того, граматичні значення першої і третьої, другої і четвертої частин перетинаються, а між компонентами двох симетричних частин з’являється суб’єктно-предикативний тип зв’язку.
2. Предикативно-об’єктні відношення.
 - 除旧布新 chújiùbùxīn – радикально змінити. Дослівно: позбавитись старого та затвердити щось нове;
 - 斩草除根 zhǎncǎochúgēn – викоринити. Дослівно: скосити траву та вирвати коріння.
3. Атрибутивні відношення.
 - а) Обставина + присудок:
 - 先礼后兵 xiānlǐhòubīng – не добром – то силою. Дослівно: спочатку – етикет, потім – війна;
 - 精打细算 jīngdǎxìsuàn – економно; точно підраховувати.
4. Предикативно-комплементний тип відношень.
 - 死去活来 sǐqùhuó lái – до напівсмерті. Дослівно: вмерти і ожити.
 - 起早摸黑 qǐzǎomōhēi – працювати не покладаючи рук. Дослівно: вставати рано вранці та працювати допізна.

Можливо, найбільш вражаюча подібність між чен’юй спостерігається на структурному рівні. Наприклад, багато кліше побудовано навколо пар антонімів (наприклад, 東…西…), заперечних часток(наприклад, “不…

不…”, “无…不…”), числівників (“一…一 …”, “千…万…”), іменників (…天…地) або вони оточені певними граматичними категоріями (наприклад, дієслово-іменник-дієслово-іменник). Вивчити ці загальні структури може дозволити студентам вивчати велику кількість ідіом зі схожою структурою одночасно, і, більш стратегічно робити висновок про значення незнайомих ідіом. Крім структурних моделей, іноді існує згода між ідіомами в метафоричному значенні окремих термінів (наприклад, гори означають розмір). Ці метафори, як правило, є послідовними незалежно від того, з'являються вони в поезії чи художній літературі, тому знання метафоричного значення терміну може дати учням можливість краще зрозуміти незнайомі метафори, які включають певний термін (Stellard, 2011, ст. 13)

Приклади структури фразеологізмів з різними компонентами:

1. Заперечні частки:

- 无穷无尽 wúqióngwújìn – невичерпний, нескінченний;
- 无缘无故 wúyuánwúgù – безпричинний. Дослівно: без причини, без приводу.

2. Числівники:

- 千言万语 qiānyánwànyǔ – велика кількість аргументів;
- 千难万险 qiānnánwànxiǎn – нескінченні труднощі. Дослівно: тисяча труднощів і десять тисяч небезпек.

3. Іменники:

- 天长地久 tiān cháng dì jiǔ – вживається для позначення незмінності, того, що триває дуже довго;
- 天南地北 tiān nán dì běi – далеко-далеко; вживається для позначення великої відстані між чимось.

У структурному відношенні чотирьох складних словосполучень може використовуватися як поєднання чотирьох окремих морфем, так і дві пари морфем можуть використовуватися як словосполучення або речення з дуже різноманітними граматичними відношеннями.

Сурядний зв'язок між усіма чотирма компонентами фразеологізму.

Фразеологічні одиниці з таким типом зв'язку становлять найменшу групу в загальній кількості фразеологізмів. Лінь Сяошань та Су Чюпін, проаналізувавши близько 18000 фразеологізмів, зібраних у “Великому китайському словнику чен'юй” (《中国成语大辞典》), виявили, що існує лише 100 ідіом, в яких усі чотири морфеми слова пов'язані між собою сурядним зв'язком. Понад 60% чен'юй цієї групи становлять фразеологізми, синтаксично рівноправні компоненти яких є іменниками (林晓珊, 苏秋鹏, 2011, ст. 31). Наприклад:

- 琴棋书画 qín qí shūhuà – чотири заняття вченого(цинь, шахи, каліграфія та живопис)
- 柴米油盐 chái mǐ yóu yán – предмети першої необхідності. Дослівно: дрова, рис, олія, сіль.

2.2. Структурні особливості фразеологізмів у реченні

Як зазначалось раніше, китайські фразеологізми — це групи слів, які мають певний смисловий зв'язок і вживаються як єдине ціле. Вони є важливою частиною китайської мови, зазвичай використовуються для підсилення емоційного впливу на співрозмовника, вираження ідеї з більшою точністю та експресією, або для передачі певної ідеї у більш короткій формі. Ці фразеологічні одиниці мають неймовірно широкий спектр використання, тому мають різноманітні особливості, отже під час вивчення цього цікавого аспекту китайської мови потрібно звернути увагу на наступне:

1. Китайські ідіоми мають фіксовану структуру, тому не їхня форма не може бути змінена. Наприклад:
 - 落花流水 luò huā liú shuǐ – має значення легко вигравати. Вона не може бути замінена іншими словами.

2. Фразеологізми часто є культурно специфічними та пов'язаними з китайською історією, міфологією, традиціями тощо. Тому задля того аби краще їх зрозуміти, потрібно вивчити контекст, в якому вони використовуються.
3. Ідіоми часто мають більш конкретне значення, ніж окремі слова, які складаються з них. Наприклад:
 - 一石二鳥 yī shí èr niǎo – вбити двох зайців одним пострілом.
4. Іноді китайські ідіоми можна безпосередньо перекласти на інші мови, але це не завжди можливо. Тому, щоб повністю зрозуміти їх, потрібно заглибитися в їх значення та використання.

Синтаксична роль китайських фразеологізмів може бути різною, вона може варіюватись залежно від контексту вживання. Наприклад, деякі фразеологізми можуть вживатись як підмет, присудок, обставина, додаток, тощо. Наприклад:

1. Підмет:

掩耳盜鈴 yǎn ěr dào líng – не визнавати очевидного.

掩耳盜鈴并不是一个明智的行为。 yǎn ěr dào líng bìng bùshì yīgè míngzhì de xíngwéi

Не визнавати очевидного не є мудрим вчинком.

2. Присудок:

- 一箭双雕 yī jiàn shuāng diāo – зробити щось за один раз. Дослівно: одна стріла – два орли.

他在比赛中一箭双雕，同时打破了两个世界纪录。 tā zài bǐsài zhōng yījiànshuāngdiāo, tóngshí dǎpòle liǎng gè shìjiè jìlù

Він на змаганні забив “одним пострілом” два світових рекорди.

3. Означення:

- 一帆风顺 yī fān fēng shùn плавний як вітрило, без труднощів

我希望你的未来一帆风顺，没有任何困难。 wǒ xīwàng nǐ de wèilái yīfānfēngshùn, méiyǒu rènhé kùnnán

Я сподіваюся, що у тебе в майбутньому все буде без жодних труднощів.

- 如鱼得水 rú yú dé shuǐ – як риба у воді.

在这所新学校，他感到自己如鱼得水。zài zhè suǒ xīn xuéxiào, tā gǎndào zìjǐ rúyúdéshuǐ

У цій новій школі він відчуває себе як риба у воді.

4. Додаток:

- 如数家珍 rúshù jiāzhēn – використовується для позначення людини, що добре розбирається у чомусь.

他对这个问题可谓是如数家珍。tā duì zhège wèntí kěwèi shì rúshù jiāzhēn

Він щодо цього питання, мов просунений знавець, знає його дуже добре.

5. Обставина

- 雨後春筍 yǔhòuchūnsǔn – використовується для позначення ситуації, коли щось швидко змінюється.

雨後春筍，公司裡新人越來越多。yǔhòuchūnsǔn, gōngsī lǐ xīnrén yuè lái yuè duō.

Як бамбук після дощу, працівників в компанії стає все більше і більше.

Структурні особливості фразеологізмів у реченні включають випадки, коли фразеологізм має синтаксичну структуру, яка відрізняється від загальної граматичної структури речення або має специфічний зв'язок з іншими словами в реченні.

Висновки до розділу 2

У цьому розділі ми дослідили основні характеристики та особливості побудови фразеологічних одиниць китайської мови на прикладі найбільш розповсюдженого виду фразеологізмів — чен'юй, а саме: стійкість форми, відносна стійкість значення, метафоричність та образність. Дослідження виявило, що багато китайських ідіом неоднозначні та мають певні метафоричні образи, які відображають особливості китайської культури та способу мислення. Досліджено також особливості словотворення фразеологічних одиниць у китайській мові, і встановлено, що вони зазвичай мають складну структуру, що складається з кількох слів, які взаємодіють між собою за певними граматичними та семантичними моделями. Ми довели, що стійкі ідіоми, або так звані фразеологічні одиниці китайського походження, здебільшого відтворюються в мові як готові цілісні одиниці, тобто утвердилися в мовній практиці певного народу чи нації. Крім вищесказаного, ми також проаналізували структурно-функціональні Характерний для чотирьох складних ідіоматичних виразів, таким чином ми можемо гарантувати, що ідіоматичні одиниці відрізняються від вільних сполучень слів стабільністю, постійністю складу та фіксованим розташуванням компонентів. Більшість ідіоматичних одиниць характеризуються структурною непроникністю, тобто не допускаються вставки між компонентами, і єдиним варіантом утворення нових і похідних ідіом є синтаксичні або структурні розширення. У небагатьох ідіомах, які все ще допускають вставлення, ступінь проникнення структури не є абсолютним, а конотація вставної структури не бере участі у створенні значення місцевої мови.

Також дослідили структурні особливості чен'юй у реченні, визначили, що в залежності від контексту вживання цієї фразеологічної одиниці, вона

може виступати різними членами речення: підметом, присудком, додатком, означенням тощо.

Можна побачити, що ідіоми є важливою частиною китайської мови та культури, а вивчення їх структурних особливостей допомагає краще зрозуміти особливості китайської мови та культури.

ВИСНОВКИ

Провівши це дослідження можна констатувати, що дослідження фразеології набуває все більшої популярності серед науковців.

Фразеологія посідає важливе місце у філології. Вона є культурною спадщиною кожної мови, що допомагає нам краще зрозуміти культуру, традиції та історичні аспекти країни, мову якої ми вивчаємо. Також знання фразеологізмів дає нам змогу висловлювати наші думки з більшою точністю.

Вивчення фразеології покращує міжкультурну комунікацію та зменшує міжкультурні непорозуміння, адже вона відображає відмінності та подібності між культурами різних націй. Цей мовний аспект допомагає зрозуміти, як працює мова, які закономірності лежать в її основі. Дослідження фразеології надає можливість лінгвістам вирішувати складні мовні проблеми та вивчати структуру мови.

Фразеологізми є стійкими словосполученнями. На відміну від вільних словосполучень вони не створюються в процесі мовлення та мають функцію емоційного забарвлення та прояву експресивності. У даному дослідженні ми виявили, що китайські фразеологізми мають багато структурних особливостей та складаються з різноманітних компонентів: антитез, метафоричних образів тощо. На прикладі найбільш відомого виду китайських фразеологізмів – чен'юй, ми виявили, що багато фразеологічних одиниць мають ідіоматичний характер, тобто їх дослівний переклад може нести зовсім інше значення або навіть може бути незрозумілим. Компоненти чен'юй поєднуються за допомогою різноманітних синтаксичних зв'язків: суб'єктно-предикативного, атрибутивного, предикативно-об'єктного. Деякі фразеологізми мають повторювану структуру, вони побудовані навколо антонімічних пар, іменників, числівників тощо.

Синтаксична роль китайських фразеологізмів залежить від контексту їх

використання. Вони можуть виступати різними частинами мови: додатком, підметом, обставиною і тому подібне.

В цілому, структура китайських фразеологізмів складна та унікальна. У перекладачів вони можуть викликати труднощі під час перекладу, отже вивчення фразеологізмів є важливою частиною для кожного мовознавця.

Подальші перспективи дослідження фразеологізмів полягають у дослідженні інших типів лексичних одиниць сучасної китайської мови, вивченні їх структурних, семантичних та функціональних особливостей, а також походження окремих типів фразеологічних одиниць.

论文摘要

语言是民族认同的重要组成部分，它的发展取决于社会的进步。在这方面进行了研究，并发现了语言使用的新规律和规则。汉语中的成语有很多种，但著名的中国语言学家马国藩提出了一种分类方法，并将其分为五种主要类型：成语、谚语、俗语、歇后语和惯用语。成语单位是语言中研究最少的单位。以英语为母语的人在日常生活中经常使用它们，所以了解它们的意思和结构结构是很重要的，以便将它们与其他词汇区分开来。汉语的用语包含了这个民族几千年来积累的丰富经验，所以它们反映了真正的中国文化。在中国，词汇学一直引起人们极大的兴趣。以中国最著名的一种短语——成语为例，我们发现许多短语单位都有一个习惯特征，即它们的直译可能有完全不同的意思，甚至可能是不可理解的。陈语成分通过不同的句法连接方式组合在一起：主语-谓语、定语、谓语-宾语。一些习语具有重复结构，它们围绕反义词对、名词、数字等构成。

汉语词汇单位的句法作用取决于其使用的语境。对现代汉语其他类型词汇单位的研究，对其结构、语义和功能特征的研究，以及对某些类型词汇单位的起源的研究，是词组单位研究的进一步前景。由于现代汉语和乌克兰语中的词汇单位存在着特殊的差异，理解它们的问题变得越来越重要。

总的来说，汉语成语的结构是复杂而独特的。它们会给译者在翻译过程中带来困难，因此对习语的研究是每。

关键词：成语、语言学、熟语、语法、句子和结构。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології/ – х. : Вища шк. вид-во при ХДУ, 1987.
2. Баран Я., Зимомря М. Теоретичні основи фразеології : навчальний посібник. - Ужгород : Ужгородський державний університет, 1999.
3. Баран, Я. А. (2008). Фразеологія: знакові величини: навч. посіб. для студ. фак. іноз. мов. Вінниця: Нова книга.
4. Войцехович І. В. (2006). Практична фразеологія сучасної китайської мови.
5. Ветров П. П. (2004). Класифікація ідіом сучасної китайської мови («путунхуа») на підставі виділення семантичних полів .Китайське мовознавство. Ізювальні мови: 12 Міжнародна конференція / РАН Інститут мовознавства.
6. Власенко Л. В, Тригуб І. П.(2019). Фразеологічні одиниці та їх класифікація.
7. Зорівчак, Р. П. (1983). Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів: Вища школа, Вид-во при Львівському університеті.
8. Сєкіна, Н. Д. (2019). Класифікація фразеологізмів китайської мови. Харків
9. Калинюк, Т. (2019). Методи дослідження у фразеології. «Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи» : збірник матеріалів 10.Всеукраїнської науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
11. Кабаченко І.Л. Екстралінгвістичні проблеми перекладу — підходи та вирішення // Актуальні проблеми науково-технічного перекладу / Л.М. Деркач (відп. ред.); Національний гірничий ун-т. Інститут економіки. Кафедра психології менеджменту та мовної підготовки. — Д.: Видавництво НГУ, 2005.

12. Кисельова В.В. Особливості перекладу китайських фразеологізмів (2021). Збірник матеріалів XI Міжнародної науково практичної конференції «Україна-Китай: діалог культур» та Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції сходознавства» (15-16 квітня 2021 р., м. Полтава-Старобільськ). Старобільськ ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» 2021
13. Корольова Т, Стоянова Ю. Ченьюї та особливості їх перекладу, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2019
14. Мойсеєнко, Л. А. (2013). Теоретико-методологічні засади досліджень фразеологічних одиниць Наукові записки. Серія «Філологічна». Київ: Міжнародна школа україністики НАНУ.
15. Куковська В.І. Становлення фразеології як лінгвістичної дисципліни. Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича
16. Нечай Г.І. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти. Матеріали I Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції. Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
17. Прадід, Ю. Ф. (1997). Фразеологічна ідеографія (проблематика досліджень) К.: Сімферополь.
18. Прадід Ю.Ф. Значення фразеологізму та його тлумачення в словнику (на матеріалі іменникових фразеологізмів).
19. Сучасна українська літературна мова : морфологія / за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1969
20. Селіванова О. Проблема трансформацій в перекладознавстві. Вісник Черкаського університету. Серія філологічні науки. 2012. Вип. 3.
21. Ужченко, В. Д. (2007). Фразеологія сучасної української мови: навч. посібник. К.: Знання.
22. Федічев, О. Є. (2006). «Чен юй» як найпоширеніший вид фразеологізмів у китайській мові. Київ: КНЛУ.

23. Stoch Nastazja (2016). Distinctive features of chinese proverbs: a comparative study of suyu and yanyu and other types of shuyu. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/315330789_Distinctive_Features_of_Chinese_Proverbs_A_Comparative_Study_of_Suyu_and_Yanyu_and_Other_Types_of_Shuyu
24. Sheikh Sultan Ahmed , Kazi Nafisa Rashed , Kaniz Fatema (2021). Proverbs or Idioms: A Cross-Cultural Analysis on How Proverbs or Idioms are Treated in Chinese and Bengali Language. Retrieved from: https://zenodo.org/record/5557683#.Y_0ZaHZBy5c
25. 振前, 邢梅萍。(2003)。四字格成语的音韵对称与认知. 语言教学与研究。
26. 封晨。(2011)。汉语成语的类型及可译性研究. 黑河学刊. 黑河.
27. 刘振前, 邢梅萍. 汉语四字格成语语义结构对称性与认知 // 世界汉语教学. 2000. №1.
28. 现代汉语. 下册 / 黄伯荣, 廖序东编. - 4 版. - 北京: 高等教育出版社, 2007
29. 沈孟璿. 现代汉语理论与应用. - 南京: 南京师范大学出版社, 1999
30. 林晓珊, 苏秋鹏. 浅析汉语四字并列成语 // 南昌教育学院学报 (文学艺术). 2011. №26(11) .